

Campanya de prevenció del càncer de pell

Els melanomes augmenten el 4-5% anual

Antoni Plasència, director general de Salut Pública del Departament de Salut, Josep Maria Borràs, director del Pla Director d'Oncologia, Joaquim Esperalba, director general de l'Institut Català d'Oncologia (ICO), i Mercè Peris, directora de Programes de prevenció i comunitaris, també de l'ICO, van presentar, l'1 de juny passat, la "Campanya de prevenció del càncer de pell. Estiu 2007". L'objectiu és advertir dels perills d'una exposició excessiva als raigs solars i oferir consells per prendre el sol amb seguretat.

Per aquesta campanya s'han reeditat 525.000 exemplars en català i en castellà del tríptic "Mesures de protecció solar per a infants i joves" i s'ha elaborat el pòster "Protegim-nos del sol". El material recull les recomanacions preventives bàsiques de protecció solar orientades principalment als infants, joves i adolescents. Els tríptics i els pòsters es distribueixen en centres d'atenció primària, consultes de pediatria, farmàcies, centres educatius, entitats de lluita contra el càncer, casals d'estiu i centres esportius de tot Catalunya.

Sol i càncer

S'ha demostrat que l'exposició excessiva al sol és el factor de risc més important del càncer de pell, tant del melanoma com del no melanoma. Més del 80% dels casos de càncer de pell es podrien prevenir evitant una exposició excessiva al sol i les cremades cutànies, especialment durant la infantesa i l'adolescència.

En la Campanya de prevenció del càncer de pell. Estiu 2007 participen: el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, la Societat Catalana de Pediatria, l'Àrea de Salut Pública i Consum de la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona, l'Agència de Salut Pública de Barcelona, el Col·legi de Farmacèutics de Barcelona, la Federació Catalana d'Entitats de Lluita Contra el Càncer, Turisme Juvenil de Catalunya, Fundació Esplais de Catalunya, Fundació Pere Tarrés i el Laboratori Pierre Fabré.

Celebració del Dia Mundial sense Tabac

31 de maig de 2007

La commemoració del Dia sense Tabac es va estendre a la gran majoria dels 46 centres de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum. Aquesta xarxa, que coordina l'ICO, aplega els centres que promouen, d'una banda, la prevenció del tabaquisme i, de l'altra, els programes de deshabituació tant entre els seus professionals com entre els seus pacients.

El Dia Mundial sense Tabac és una iniciativa impulsada des del 1989 per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) per recordar els greus perjudicis que comporta el tabac per a la salut. En aquesta ocasió, l'OMS va dedicar la jornada als espais interiors, amb el lema "Smoke Free Inside" (Interior lliure de fum).

A més de coordinar la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum, l'ICO és centre de referència en assistència, prevenció, formació i investigació en càncer. Per aquest motiu, es va sumar al Dia Mundial sense Tabac amb una sèrie d'activitats: un estand a l'entrada de l'ICO Hospitalet on es va oferir informació sobre com deixar de fumar i es van intercanviar cigarretes per obsequis a aquelles persones que es comprometien a deixar el tabac i s'apuntaven a un taller per abandonar l'hàbit. També es van realitzar coximetries per mesurar els nivells de monòxid de carboni espirat, un dels tòxics que augmenta pel fet de fumar. A més, es va organitzar un cinefòrum amb la pel·lícula "Gracias por fumar", un film satíric sobre l'extrafòria història del portaveu d'una companyia tabaquera.

El mateix dia el Departament de Salut va presentar l'informe "L'hàbit tabàquic a Catalunya. Situació actual", que es pot consultar en PDF a la pàgina web: www.gencat.cat/salut

Visita d'un equip de l'Organització Mundial de la Salut

També ens ha visitat una delegació del Great Poland Cancer Centre

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) ha iniciat el procediment per designar l'ICO com a centre col·laborador d'aquest organisme en l'àmbit dels programes públics de cures pal·liatives.

Com a part del procés, el maig passat ens va visitar un grup de professionals de l'OMS, encapçalat per Jill Farrington, de l'Oficina Regional Europea a Copenhague, i Maria Cecília Sepúlveda, del Programa de Càncer de l'OMS, amb seu a Ginebra.

D'altra banda, s'ha renovat el conveni de col·laboració amb el Great Poland Cancer Centre, un centre monogràfic de càncer situat a Poznan (Polònia). Amb l'acord, signat pels directors dels dos centres el maig passat a l'Hospitalet, es consolida un projecte comú sobre auditories clíniques en oncologia radioteràpica, amb vistes a la definició d'un procés d'acreditació europeu, i la definició d'indicadors sobre les ISO. A més, tots dos centres realitzaran un estudi sobre innovacions tecnològiques en braquiteràpia: irradiació parcial de la mama, i sistema SWIFT en pròstata.

ICObreus

Cafè científic: càncer i vacunes. De la ciència a la Salut Pública. En el marc de l'Any de la Ciència Barcelona 2007, investigadors de l'ICO i de l'Hospital Clínic de Barcelona van animar un debat sobre la relació entre algunes infeccions i el desenvolupament de determinats tipus de càncer.

La infecció pel virus del papil·loma humà (VPH) és la causa del 100% dels càncers de coll d'úter, i la discussió va tenir lloc el 6 de juny passat, a Barcelona, en un moment en què el govern espanyol està ultimant les condicions d'administració, la introducció al calendari de vacunacions i els protocols de finançament d'aquestes vacunes.

Xavier Bosch, cap del Servei d'Epidemiologia i Registre del càncer de l'ICO, acompanyat de Xavier Castellsagué i Silvia Sanjosé, van protagonitzar el debat.

En aquest sentit, l'ICO ha participat en la presentació dels resultats dels grans estudis en fase III de les vacunes contra el VPH, publicats en revistes com The Lancet, New England Journal of Medicine, Journal of Infectious Disease i Vaccine. A més, Vaccine acaba de publicar la monografia "Vacunas VPH y cribado en la prevención del cáncer de cuello uterino", editada por Xavier Bosch i publicada originalment, en anglès, l'any passat.

L'ICO participa en el primer assaig clínic d'una nova família de fàrmacs antitumorals. L'ICO és l'únic centre espanyol que participa en un assaig clínic de fase II d'abast mundial que valorarà una nova família de fàrmacs per tractar els càncers de mama i d'ovari, en fase de metastasi o localment avançats, en pacients portadores de la mutació dels gens BRCA1 i BRCA2.

Nou protocol per al tractament del càncer de pulmó de cèl·lula petita. Corinne Faivre-Finn, responsable del Grup Anglès de Càncer de Pulmó, ha presentat a l'ICO Badalona un nou protocol per al tractament del càncer de pulmó microcític i localitzat. La visita també ha servit per discutir la participació de l'ICO en un estudi d'abast europeu per valorar l'efectivitat d'aquest nou protocol.

I Jornada de Tractament Antitrombòtic del Barcelonès Nord i Maresme. Professionals del Laboratori d'Hematologia de l'ICO Badalona han participat en aquesta jornada, que va tenir lloc el 31 de maig a l'Hospital Germans Trias i Pujol. L'objectiu ha estat intercanviar opinions sobre el tractament antitrombòtic entre professionals de l'atenció primària i de l'especialitzada.

Alta representació de l'ICO en el XI congrés de la Sociedad Española de Enfermería Oncológica En el congrés, celebrat a Granada entre el 30 de maig i el 2 de juny, professionals d'infermeria dels tres centres ICO han fet un total de 32 aportacions, i han presentat, entre d'altres, 18 pósters, 5 comunicacions i 2 ponències. Dos dels pósters participants han resultat finalistes. Podeu consultar les aportacions del congrés a la intranet de l'ICO, a l'apartat d'infermeria.

Participants en l'assaig clínic de la vacuna contra el VPH a l'Institut Català d'Oncologia

Detecció precoç de càncer de colon i recte a l'Alt Penedès

És la primera vegada que aquest programa pilot s'aplica a una zona rural

L'Institut Català d'Oncologia (ICO) ha iniciat un programa pilot de detecció precoç del càncer de còlon i recte a l'Alt Penedès. Aquest tumor és el més freqüent en la població espanyola, i el resultat del seu tractament millora molt si es diagnostica en la fase inicial de la malaltia.

El programa de detecció precoç del càncer de còlon i recte va adreçat a homes i dones de 50 a 69 anys. És va iniciar a l'àrea de l'Hospitalet de Llobregat l'any 2000 i el 2004 es va fer una prova

pilot a Vilafranca del Penedès. Ara s'amplia a tot el Penedès, i és la primera vegada que s'estén a una zona rural. Està previst que el programa estigui implantat a tot Catalunya el 2010.

Per a la posada en marxa del Programa a l'Alt Penedès, l'ICO compta amb la col·laboració de les institucions sanitàries del territori: el Consorci Sanitari de l'Alt Penedès, les Àrees Bàsiques de Salut de la zona (Sant Sadurní, Penedès Rural i Vilafranca), i el Col·legi de Farmacèutics de Barcelona.

Nova guia per ajudar nens i adolescents amb familiars malalts de càncer

L'Institut Català d'Oncologia ha elaborat la guia: "Cómo explicarles lo que pasa. Ayudar a las familias a compartir con niños y adolescentes el diagnóstico de cáncer de alguno de sus familiares".

El document ofereix eines al personal sanitari per ajudar les famílies a comunicar la malaltia d'un dels seus membres als menors. El treball recull aspectes com la comunicació en el nucli familiar i la conversa amb els nens i adolescents segons l'edat. També inclou recomanacions per explicar-los la malaltia i indica quines són les reaccions més freqüents que experimenten en conèixer la notícia i com afrontar-les.

La guia ha estat coordinada per Anna Novellas, responsable de la Unitat de Treball Social de l'ICO, amb l'assessorament de Rosa Royo, psicòloga clínica i professora de la Universitat Ramon Llull. També ha participat en la seva elaboració un equip multidisciplinari de professionals de l'ICO i d'altres institucions.

Podeu consultar el treball a la web de l'ICO:

www.iconcologia.net/catala/hospitalet/treball_social.htm

Se celebra la 14a Cursa Atlètica de la Sanitat Catalana

Una desena de corredors i corredores de l'Institut Català d'Oncologia han participat a la catorzena Cursa Atlètica de la Sanitat Catalana. Els participants van recórrer prop de deu quilòmetres al voltant de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol de Badalona. En total uns 180 professionals de la sanitat catalana tant de l'àmbit hospitalari com de l'atenció primària, van participar a la cursa.

A la fotografia alguns membres de l'equip ICO.

Personal ICO

Juliana Ribera s'ha incorporat com a adjunta a la Direcció General, i és la responsable de planificació, sistemes d'informació i política de qualitat. Té 49 anys i és llicenciada en Ciències Biològiques i en Medicina i Cirurgia. Ha treballat en diversos centres públics i privats, i també s'ha dedicat a l'activitat docent en diferents universitats. La seva tasca consisteix a donar suport a la gestió dels tres centres ICO mitjançant l'elaboració

d'indicadors de qualitat i d'activitat, d'infraestructures, processos, etc.

David Gallardo ha guanyat la plaça de cap de Servei d'Hematologia Clínica de l'ICO Girona, i s'hi incorpora aquest mes. Va ser MIR en hematologia i hemoteràpia entre el 1991 i el 1994 a la ciutat sanitària de Bellvitge i va viure els primers anys del servei d'hematologia clínica a l'ICO l'Hospitalet. L'any 1999 va posar en marxa la Unitat d'Al·lorreactivitat, a l'Hospitalet, centre on ha treballat fins ara com a adjunt del Servei d'Hematologia Clínica, a les divisions de trasplantaments i de patologia mieloide.

Josep Maria Ribera, cap del Servei d'Hematologia Clínica de l'ICO Badalona, ha estat nomenat professor titular de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Ribera havia aconseguit l'habilitació nacional per ser professor titular de medicina el 10 de febrer de 2005.

Manuel Sánchez Sanmartín, fins ara cap de consergeria de l'ICO l'Hospitalet, acaba d'assumir el càrrec de cap d'hoteleria del centre, amb dependència de la Direcció de Serveis Generals i Infraestructures. D'entre les seves tasques destaca la coordinació dels serveis de cafeteria, càtering i neteja. El telèfon de contacte és el 93 260 72 54.

“La meva tasca consisteix a donar confort als pacients i al personal de l'ICO”

Manuel Sánchez Sanmartín,
cap d'hoteleria de l'ICO l'Hospitalet

Manuel Sánchez Sanmartín va néixer fa 40 anys a Barcelona, tot i que les seves arrels són andaluses. Està casat i té dos fills, un nen d'onze anys i una nena de cinc. La seva formació és d'estudis primaris i ha exercit durant molts anys de zelador, seguint els passos del seu pare. Acaba d'assumir un nou repte professional com a cap d'hoteleria de l'ICO a l'Hospitalet.

Quins van ser els teus inicis laborals?

Després d'exercir com a comercial, entre d'altres ocupacions, em vaig decantar per ser zelador. De fet, el meu pare va ser zelador tota la seva vida i va ser la raó per la qual vaig prendre aquesta decisió. Sempre m'havia atret el tracte amb els malalts, potser per que el meu avi era invàlid i tota la família estava implicada en la seva cura. Així, vaig entrar a treballar a l'Hospital de Bellvitge l'any 1989.

Quan comences a treballar a l'ICO?

L'any 1996 m'ofereixen una plaça per treballar com a zelador a l'ICO. Per mi va ser un canvi radical de feina. Els zeladors a l'Hospital de Bellvitge depenen de Serveis Generals, en canvi a l'ICO depenen de Direcció d'Infermeria, cosa que els vincula més directament amb la part assistencial i el contacte amb els pacients. Estan més implicats en els circuits d'històries clíniques, mobilització de pacients i tota la branca sanitària.

Quins càrrecs has desenvolupat fins avui dia?

Jo vaig començar com a zelador, després vaig passar a coordinar la consergeria, en torn de tarda, durant dos anys. Finalment em van oferir coordinar tota la consergeria. La meva tasca ha consistit a garantir que tots els circuits es duguessin a terme amb la màxima eficàcia i rapidesa, i donar un bon servei. També m'he encarregat de la gestió del personal, que és un tema més complicat. El treball en equip és fonamental i has de procurar aconseguir un bon ambient de treball. Després de tots aquests anys a consergeria, acabo d'assumir el càrrec de cap d'hoteleria de l'ICO l'Hospitalet.

Quines són les principals tasques d'un zelador a l'ICO?

Degut a l'estructura de l'ICO, l'equip de zeladors està molt implicats en els circuits d'analítica, ja que depenem de la ciutat sanitària de Bellvitge. Els zeladors són els encarregats de transportar les mostres i han d'estar molt ben formats per fer aquesta tasca, per fer el més àgil possible aquest circuit. També s'encarreguen del transport dels pacients per fer-se proves diagnòstiques i del suport de documentació clínica confidencial. Hi ha una rotació de tot el servei i, per tant, cada zelador realitza les diferents tasques.

Com ha estat la feina de zelador durant tots aquests anys?

Hi ha hagut força canvis, degut al creixement constant de l'activitat de l'ICO. Això ha requerit que els zeladors cada vegada estiguin més especialitzats en les seves funcions, per estar al dia de tots els canvis. Són un col·lectiu que està molt implicat en tots els circuits de la institució. Aquí a l'ICO

es té molt en compte aquest col·lectiu per la presa d'algunes decisions i per possibles canvis a tirar endavant, i això és molt positiu.

Quines són les principals reivindicacions de l'equip de zeladors?

La formació sempre ha estat un tema pendent en l'equip de zeladors, sobretot de cara a la mobilització i transport dels pacients. Com a servei, es fan reunions periòdiques per formar tot l'equip en les noves tècniques i requeriments dels personal, que té molta rotació i és molt variable. També es reivindiquen unes bones eines per treballar millor.

Com és la relació dels zeladors amb els pacients?

L'equip de zeladors tenim una relació directa amb el malalt de l'ICO, hi ha molts pacients que passen força temps ingressats al centre. Els zeladors convivim amb els pacients i veiem directament la seva evolució, a millor o a pitjor. Això implica emocionalment els zeladors, quan un pacient amb qui tenen un tracte directe empitjora o, fins i tot, acaba morint. Hi ha persones a qui afecta bastant aquesta implicació emocional. Jo intento posar una barrera, però és molt fàcil de sobrepassar.

Què t'ha mogut a acceptar el nou càrrec de cap d'hoteleria?

Em considero una persona amb ambició, en el bon sentit de la paraula, i vaig veure aquesta feina com a un nou repte laboral, després de tants anys vinculat a l'equip de zeladors. El poc temps que he estat exercint aquest càrrec, ja he pogut veure el ritme accelerat que requereix, i això encara em motiva més. Aquesta feina és un nou repte per a mi.

Quines són les teves principals tasques a la nova feina?

La principal feina és fer un seguiment de les empreses subcontractades que donen servei a l'ICO, com és el cas de l'empresa de neteja i la del catering. També estic implicat en altres tasques com la de trasllat de mobiliari o adequació d'espais. En termes generals, la meva feina consisteix a donar confort a pacients i treballadors de l'ICO.

Quines són els reptes que et plantejes per als propers anys?

Els objectius que m'he marcat són establir un control de les despeses i donar una resposta ràpida i eficaç a les necessitats de l'ICO. Res és fàcil de tirar endavant, però tampoc res és impossible. Hem de posar-nos les piles i treballar molt per aconseguir els objectius marcats.

A què dediques el teu temps lliure?

M'agrada molt la pesca. Estic federat i practico el *surf-casting*, la pesca esportiva de platja. A través del club social, fem campionats i col·lecciono trofeus a casa. De fet, la pesca és una tradició familiar, i el meu fill també hi està vinculat.

“La formació per als zeladors sempre ha estat un tema pendent, sobretot en el transport i tracte amb els pacients”